

31

wiernych zwierzków, które odcisnęły
śladę swoich łap w historii

Text © Kimberlie Hamilton 2019
Copyright © for the translation by Małgorzata Bortnowska
Copyright © for the Polish edition by SIW Znak sp. z o.o., 2020

Ilustracja na okładce
Risa Rodil

Ilustracje: Allie Runnion, Andrew Gardner, Becky Davies, Charlotte Archer,
Emma Jayne, Holly Sterling, Hui Skipp, Jessica Smith, Katie Wilson, Lily Rossiter,
Michelle Hird, Nan Lawson, Olivia Holden, Rachel Allsop, Rachel Sanson
i Sam Loman
Wizerunki Elsy i Whiskersa: Sarah Kathryn Bean (s. 141)

Liternictwo na okładce
AGRAFKA DESIGN Agnieszka Kucharz-Gulis

Adaptacja okładki
Maria Gromek

Adaptacja projektu wnętrza i łamanie
Piotr Poniedziałek

Opieka redakcyjna
Paulina Tracz
Elżbieta Kot

Adiustacja
Urszula Horecka

Korekta
Anastazja Oleśkiewicz
Magdalena Wołoszyn | Obłądnie Bezbłędnie

Indeks
Anna Gądek

ISBN 978-83-240-5238-7

Przeczytaj, co o książce sądzą inni czytelnicy, i oceń ją na [lubimyczytać.pl](https://www.lubimyczytac.pl)

Książki z dobrej strony: www.znak.com.pl
Więcej o naszych autorach i książkach: www.wydawnictwoznak.pl
Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 30-105 Kraków, ul. Kościuszki 37
Dział sprzedaży: tel. 12 61 99 569, e-mail: czytelnicy@znak.com.pl
Wydanie I, Kraków 2020
Druk i oprawa: Perfekt

KIMBERLIE HAMILTON

OPOWIEŚCI PSACH KTÓRE ratowały świat

31 wiernych zwierzaków,
które odcisnęły ślady swoich łap w historii

Przekład Małgorzata Bortnowska

znak emotikon

Kraków 2020

DLACZEGO PSY TO ROBIA?

Psy często robią różne rzeczy, na których widok drapiemy się po głowie, chociaż pies nie widzi w nich nic dziwnego. **CZY POTRAFISZ WYJAŚNIĆ PSIE ZACHOWANIE?** Rozwiąż ten krótki quiz, żeby się przekonać!

1. DLACZEGO PSY JEDZĄ TRAWĘ?

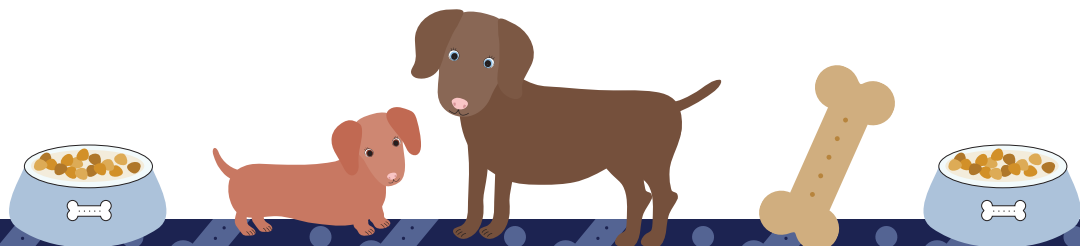
- A) żeby wywołać wymioty
- B) żeby zabić czas
- C) nikt tak naprawdę tego nie wie

2. DLACZEGO PSY PRZECHYLAJĄ GŁOWĘ?

- A) żeby uroczo wyglądać
- B) żeby lepiej słyszeć
- C) obie powyższe odpowiedzi są poprawne

3. DLACZEGO PSY SZCZĘKAJĄ PODCZAS SNU?

- A) coś im się śni
- B) to choroba neurologiczna
- C) psy tak naprawdę tego nie robią

4. DLACZEGO PSY JEDZĄ KUPY?

- A) brakuje im pewnych składników pokarmowych
- B) to instynkt
- C) obie powyższe odpowiedzi są poprawne

5. DLACZEGO PSY LIŻĄ LUDZI?

- A) to forma komunikacji
- B) to oznaka uczucia
- C) psy uwielbiają smak soli

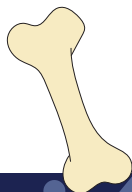
6. DLACZEGO PSY MACHAJĄ OGONAMI?

- A) aby się porozumiewać
- B) aby się ochłodzić
- C) bez żadnego powodu

7. DLACZEGO PSY ZAKOPIJĄ RÓŻNE RZECZY?

- A) żeby inne psy ich nie zjadły
- B) aby uniknąć zwabienia drapieżników
- C) z nudów

ZAJRZYJ NA STRONY 136-137 I SPRAWDŹ, JAK CI POSZŁO!

RICO

ALBERT EINSTEIN WŚRÓD PSÓW

Wiele osób, które mieszkają z psami, twierdzi uparcie, że ich ulubieńcy rozumieją, co się do nich mówi. Szalone, prawda? Może nie aż tak bardzo, jak się wydaje.

Kiedy pojawiły się plotki o pewnym border collie o imieniu Rico, który zna ponad dwieście słów, mało kto w nie wierzył. Niemieccy badacze postanowili poddać Rica trudnym testom, żeby sprawdzić, czy zapewnienia o jego zdolnościach są choć trochę prawdziwe. Wnioski, do których doszli, wstrząsnęły światem nauki.

W jednym z testów badacze położyli w pokoju dwieście zabawek, które Rico znał, a pies tymczasem czekał w innym pomieszczeniu. Kiedy poprosili go, by aportował dwie wybrane zabawki, Rico na czterdzieści prób trzydzieści siedem razy przyniósł właściwą zabawkę. Wynik innego badania był jeszcze bardziej niesamowity. Pomiędzy siedmioma znanymi Ricowi zabawkami położono jedną, której nigdy nie widział. Poproszono psa, by aportował tę nową zabawkę, używając w tym celu słowa, którego nigdy wcześniej nie słyszał.

I wiecie co? Rico zdołał zrozumieć, że nowe słowo odnosi się do nowej zabawki. Co jeszcze bardziej niezwykle, pamiętał to nowe słowo, kiedy znów go testowano cały miesiąc później. Specjaliści językowi uznali te wyniki za absolutnie zdumiewające.

Border collie cieszą się opinią nadzwyczaj inteligentnych, ale Rico miał szczególny talent do nauki, który naukowcy niegdyś przypisywali jedynie ludziom. Pytanie tylko, czy Rico był geniuszem pośród psów, czy też wszystkie psy mają te same możliwości. Może zamiast „siad” i „zostań” powinniśmy mówić psom, by „pomyślały” i „coś wykombinowały”.

Rico udowodnił, że w psich kudłatych łbach dzieje się więcej, niż kiedykolwiek nam się śniło!

1994–2008
NIEMCY

RIN TIN TIN

PIES Z HOLLYWOOD

Gdy trwała pierwsza wojna światowa, pewien amerykański żołnierz, Lee Duncan, natknął się we francuskiej wiosce na mocno zniszczoną psią budę. W środku był owczarek niemiecki, suczka, którą porzucono wraz z dwoma szczeniakami. Lee zaprowadził psy do swojej jednostki i znalazł dla nich domy. Zatrzymał jednego szczeniaka i nazwał go Rin Tin Tin, tak jak nazywano we Francji talizmany na szczęście.

Lee po wojnie zabrał swojego kudłatego przyjaciela do Kalifornii, przekonany, że „Rinty” może zabłysnąć w show-biznesie. Utalentowany pies dostał pierwszą wielką szansę, gdy zastąpił wstydzącego się kamerywilka w filmie *The Man from Hell's River* (Człowiek znad Hell's River). Wypadł świetnie w pierwszej scenie już za pierwszym razem! Później zagrał główną rolę w *Where the North Begins* (Gdzie zaczyna się Północ), filmie, który cieszył się takim powodzeniem, że pomógł uratować wytwórnię Warner Brothers przed plajtą.

Rin Tin Tin wystąpił w sumie w dwudziestu ośmiu filmach, w większości niemych, dzięki którym zyskał światową sławę. Dostawał tysiące próśb o fotosy, które podpisywał odciskiem łapy. W swoim najlepszym okresie zarabiał dwa tysiące trzysta dolarów (prawie dziewięć tysięcy złotych) tygodniowo.

Rin Tin Tin był tak popularny, że krążyły plotki, iż mógłby zwyciężyć jako najlepszy aktor na pierwszej ceremonii wręczenia Oscarów. Członkowie Akademii Filmowej szybko ogłosili, że o nagrodę mogą się ubiegać tylko aktorzy ludzie.

W dniu śmierci Rin Tin Tina programy telewizyjne w Ameryce przerywano, by nadać tę specjalną wiadomość. Gazety opublikowały jego nekrolog, a widzowie kin oglądali kronikę filmową o jego życiu. Pochowano go na słynnym cmentarzu dla zwierząt koło Paryża we Francji, a kilkadziesiąt lat później został upamiętniony gwiazdą w hollywoodzkiej Alei Gwiazd.

1918–1932
FRANCJA/USA

DLACZEGO PSY TO ROBIA?

ODPOWIEDZI DO QUIZU

1. DLACZEGO PSY JEDZĄ TRAWĘ?

C: NIKT TAK NAPRAWDĘ TEGO NIE WIE

Tylko nieliczne psy wymiotują po zjedzeniu trawy, poza tym trawa raczej im smakuje i jedząc ją, mają coś do roboty. Specjaliści przypuszczają, że postępuje tak około siedemdziesięciu procent psów, ale dlaczego? Prawda jest taka, że nie wiemy tego na pewno.

2. DLACZEGO PSY PRZECHYLAJĄ GŁOWĘ?

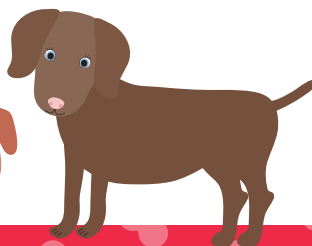
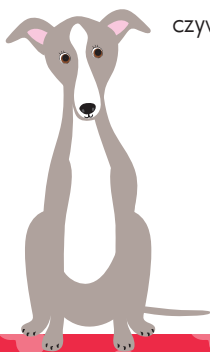
**C: OBIE ODPOWIEDZI SĄ POPRAWNE – ŻEBY UROCZO WYGLĄDAĆ
I ŻEBY LEPIEJ SŁYSZĘĆ.**

Przechylenie głowy pomaga psom usłyszeć dźwięki dobiegające z różnych kierunków. Jeśli zaś ludzie uznają to za urocze i nagradzają je uwagą albo przysmakiem, zapewne będą to powtarzać.

3. DLACZEGO PSY SZCZEKAJĄ PODCZAS SNU?

A: COŚ IM SIĘ ŚNI

Naukowcy zbadali fale mózgowe psów podczas snu i potwierdzili, że rzeczywiście śnią tak jak i ludzie.

4. DLACZEGO PSY JEDZĄ KUPY?

C: OBIE ODPOWIEDZI SĄ POPRAWNE – BRĄKUJE IM PEWNYCH SKŁADNIKÓW POKARMOWYCH I/ALBO TO INSTYKT.

Takie zachowanie może być sprzątaniem po sobie, które pozwala trzymać drapieżniki z dala, albo też może wynikać z jakiejś przyczyny fizjologicznej, na przykład braku witaminy B. Tak czy owak, jest to obrzydliwe!

5. DLACZEGO PSY LIŻĄ LUDZI?

A: TO FORMA KOMUNIKACJI

Lizanie to ważny element psiego porozumiewania się. Psy robią tak, żeby powiedzieć: „Lubię cię” albo „Jestem głodny”, albo po prostu: „Hej, jestem przy tobie!”.

6. DLACZEGO PSY MACHAJĄ OGONAMI?

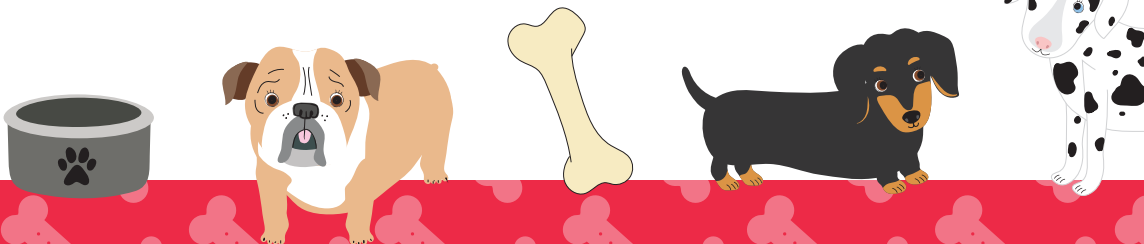
A: ABY SIĘ POROZUMIEWAĆ

Psi ogon to fantastyczne narzędzie komunikacji, jeśli się wie, jak odczytać dawane nim znaki. Kiedy pies macha ogonem, niekoniecznie oznacza to, że jest zadowolony – może to być również oznaka stresu i agresji. Dużo mogą też powiedzieć wyraz pyska psa i ustawienie uszu!

7. DLACZEGO PSY ZAKOPUJĄ RÓŻNE RZECZY?

B: ABY UNIKNĄĆ ZWABIEŃ DRAPIEŻNIKÓW

Dla psa zostawienie czegoś na widoku jest ryzykowne – może przyciągnąć drapieżniki. Choć psy są teraz zwierzętami udomowionymi, wciąż mają wrodzony instykt, który każe im wykopywać i zakopywać różne rzeczy.

Psy ratują świat i zmieniają bieg historii!

Poznaj historie prawdziwych psich bohaterów, którzy przyłożyli łapę do tego, by świat był lepszy. Jak tego dokonali?

Antis, psi lotnik, towarzyszył żołnierzom na pokładach samolotów w trakcie drugiej wojny światowej. Suczka **Oddball** opiekowała się pingwinami w Australii. **Trakr**, niezłomny owczarek niemiecki, ratował ocalałych pod gruzami World Trade Center. A urocza i harda **Fortune** tak bardzo podpadła samemu Napoleonowi, że aż chciał się jej pozbyć.

Przygotuj się na moc faktów i bohaterskich wyczynów, od których aż sierść się jeży!

*Kudłata i rozszczekana lektura
dla wszystkich, którzy mają bzika
na punkcie
psów.*

ISBN 978-83-240-5238-7

9 788324 052387 >

znak.com.pl
KSIĄŻKI Z DOBREJ STRONY

Cena 44,99 zł

Ilustracje na okładce: Risa Rodil